

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Піскун А. В.,

ст. викладач кафедри менеджменту організацій,
Одеський національний економічний університет

Україна

Ефективне управління витратами є ключовим інструментом у проведенні успішної підприємницької діяльності, що дозволяє займати провідні позиції на ринку та слугує індикатором розвитку.

Сьогодні підходи до управління витратами повинні відповідати реаліям та вимогам часу. На нашу думку слід виділити традиційний, інноваційний, стратегічний, екологічний підходи та метод управління значущістю витрат [1].

Традиційний підхід ґрунтується на плануванні та контролі витрат, є відносно простим у застосуванні та забезпечує певний рівень контролю над витратами. При цьому він: забезпечує певний рівень стабільності витрат, оскільки витрати плануються заздалегідь; сприяє плановості витрат, оскільки витрати контролюються та коригуються відповідно до плану; забезпечує прозорість витрат, так як вони плануються та контролюються на основі конкретних показників. Проте традиційний підхід може бути негнучким, оскільки витрати плануються заздалегідь і можуть не враховувати зміни в ринкових умовах або стратегії підприємства.

Інноваційний підхід використовує передові технології та аналітичний інструментарій для забезпечення ефективності використання ресурсів і досягнення конкурентних переваг. При цьому інноваційні технології та аналітика допомагають компаніям чітко розуміти структуру своїх витрат та виявляти можливості для їх зниження. А оперативність та гнучкість у вирішенні стратегічних завдань, отримані завдяки інноваційному підходу, дозволяють компаніям випереджати потреби ринку та конкурентів. Проте інноваційний підхід до управління витратами вимагає зміни організаційної культури, яка

повинна бути орієнтована на дані та аналітику, значних інвестицій та кваліфікованих кадрів.

Стратегічний підхід передбачає, що витрати повинні розглядатися як інвестиції, які спрямовані на досягнення конкурентних переваг. Він може: допомогти підприємствам покращити свою конкурентоспроможність шляхом зниження витрат, підвищення якості продукції або послуг або підвищення рентабельності; допомогти збільшити свій прибуток шляхом зниження витрат або підвищення цін; підвищити свою стабільність шляхом зниження ризику від непередбачених змін. Стратегічний підхід до управління витратами є більш складним, ніж традиційний, оскільки вимагає аналізу витрат у контексті стратегії підприємства. А для його ефективного застосування необхідні кваліфіковані кадри, які мають знання та навички в галузі стратегічного управління, управління витратами та аналізу.

Екологічний підхід передбачає, що витрати на охорону довкілля є частиною загальних витрат підприємства та повинні розглядатися в контексті стратегії сталого розвитку. Він дозволяє підприємствам зменшити свій вплив на довкілля, що є важливим для захисту навколишнього середовища та забезпечення екологічної стійкості. А впровадження екологічних практик може призвести до зниження витрат на охорону довкілля, а також до підвищення ефективності використання ресурсів. Це може позитивно позначитися на фінансових результатах підприємства. Підприємства, які впроваджують екологічні практики, підвищують свою репутацію як відповідальних компаній. Це може сприяти збільшенню продажів та покращенню відносин з клієнтами. Екологічний підхід може бути складним для впровадження, оскільки вимагає зміни організаційної культури та бізнес-процесів, додаткових витрат на обладнання, сировину, енергію та інші ресурси.

Управління значущістю витрат це стратегічний підхід до управління витратами, який фокусується на мінімізації зайвих витрат і максимізації впливу на вартість продукції чи послуг. Цей підхід передбачає використання двох ключових елементів:

1. Підходи Lean та Six Sigma – це системи управління, спрямовані на досягнення оптимальної ефективності та видалення зайвих витрат.

2. Цільове управління витратами – це метод, який визначає ключові аспекти, на яких слід зосередитися для максимального впливу на вартість продукції або послуг.

Управління значущістю витрат допомагає підприємствам мінімізувати зайві витрати, які не впливають на вартість продукції чи послуг. Це може призвести до значного зниження загальних витрат. Крім того допомагає підприємствам покращити ефективність та продуктивність своїх процесів. Управління значущістю витрат може призвести до підвищення якості продукції чи послуг і допомагає підприємствам зміцнити свою конкурентоспроможність, оскільки дозволяє їм пропонувати більш конкурентоспроможні ціни та підвищувати якість продукції чи послуг.

Проте впровадження управління значущістю витрат має свої недоліки: може бути дорогим, оскільки вимагає залучення кваліфікованих спеціалістів та впровадження нових систем та процесів; вимагає зміни організаційної культури, оскільки передбачає фокус на мінімізації витрат і відмову від неефективних практик; фокусується на витратах, які мають найбільший вплив на вартість продукції чи послуг.

Таким чином, сучасне підприємство має вибрати підхід до управління витратами, який буде ефективним для досягнення цілей та враховувати його особливості (стратегію, галузь та внутрішні фактори).

Список використаних джерел

1. Сучасні технології управління : монографія / за заг. ред. док. екон. наук, професора І. О. Кузнецової, канд. екон. наук, доцента О. С. Балабаш. – Харків: «Діса плюс», 2023. – 320 с